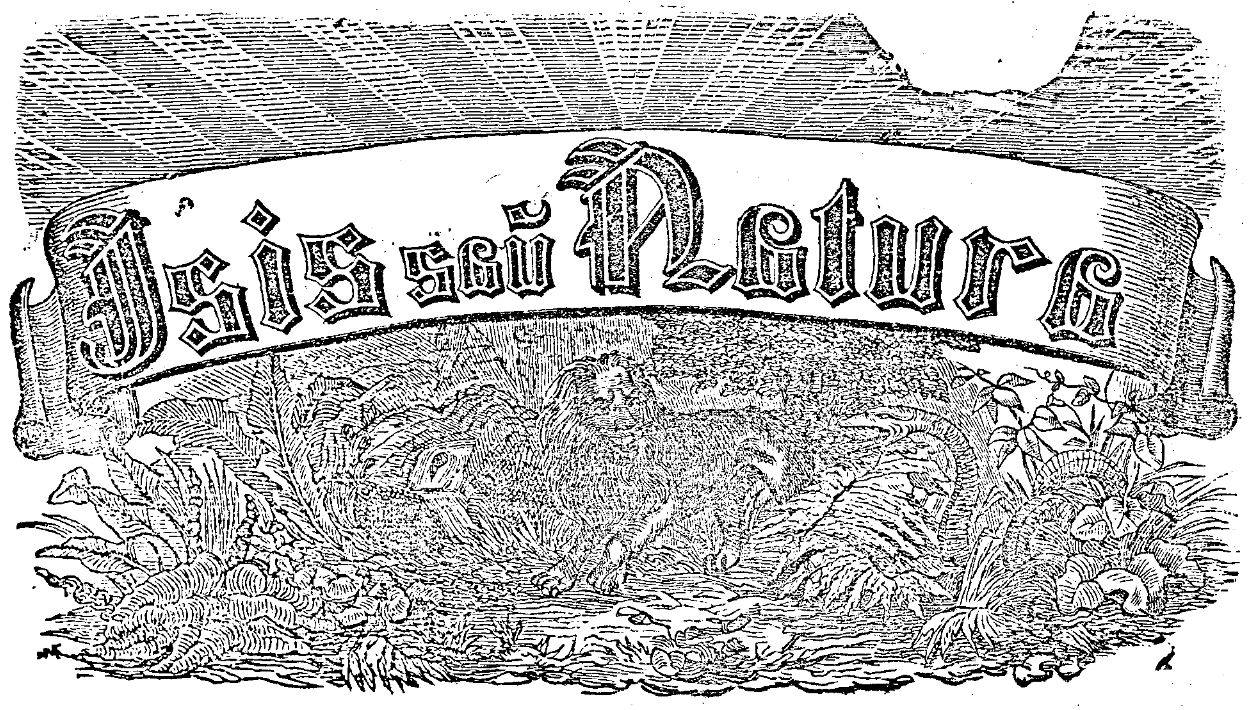

JURNAL

ПЕNТРȢ РЕSПÎNDIРЕА ШТIINЦЕЛОРȢ NАТȢРАЛЕ ШI ЕSАКТЕ, ÎN ТОАТЕ КЛАSЕЛЕ

Pediџeatŭ

de

PROFESOR DOCTOR IULIUS BARASH.

№ 33. (Апȣлŭ алŭ паtрȣлеа) Бȣкȣрештĭ 8 Seптемвріе, 1859.

Ȣnŭ monstрȣ вeџetалŭ.

Nȣ sîntŭ înкъ doĭ anĭ de кîndŭ D. *Rivers Topper* преоtŭ ла орашȣлŭ Stiекston (în Anглiea) ера ȣnŭ клерікŭ венераtŭ ші ȣnŭ вotanistŭ (къчĭ în Anглiea преоџiĭ nȣ dedemnezŭ a se окȣпа кȣ штiinџе). Dapŭ акȣмŭ D. Topper este sȣв жȣdeкаtъ кріміналъ, гonitŭ ші afȣpisitŭ de toatъ лȣmea ші daкъ прочеsȣлŭ sъŭ s'apŭ fi întîmплatŭ к'o sȣtъ de ani maĭ nainte, negрешitŭ къ apŭ fi fostŭ комdemnatŭ ка s'ълŭ apzъ de віŭ. Dapŭ че a fъкȣtŭ ачеstŭ omŭ? Оаре a omopîtŭ пе чіne-ва? Nічĭ de кȣmŭ! чі zелȣлŭ преа mape în вotanікъ, 'лŭ a adȣsŭ în ачеastъ поziџiȣne. Eatъ кȣmŭ!

D. Topper ера amatopŭ de плante акȣatiче каре ле пȣnea în каnалȣріле ші бълџіле каре se afлъ în mȣлџimĭ în локȣлŭ лȣĭ. Maĭ кȣ seamъ л'a anpinsŭ ръŭ пentpȣ fлоареа *Lotos* (Nymphaea lotus) din pîȣлŭ Niлȣ; Апоĭ fiindŭ къ ачеastъ fлоаре eџintianъ îĭ a плъкȣtŭ преа mȣлtŭ, de ачеea s'a апȣкаtŭ d'a stȣdiatŭ лiмва коntікъ ка sъ se пȣie în кореsпondinџъ кȣ *Redschid fellah* profesopȣлŭ вotaniчeĭ ла sкоала de ла Алекsandpia (în Eџintŭ). Преоtȣлŭ nostpȣ, a sпераtŭ къ прin ачеastъ кореsпondinџъ, елŭ ва doвîndi mȣлte плnte акȣatiче esotiче din Eџintŭ ші ле ва акліmata în Anглiea. Întp'adевъpŭ, dȣпе o вреme, D Topper a пріimitŭ de ла amiкȣлŭ sъŭ Redschid fellah, o esпedіџiȣne de maĭ mȣлte плante акȣatiче esotiче ші întpe ачеste s'a afлatŭ o плаntъ акȣatiкъ поȣъ к'o skpisoape din пartea profe-

sopвлві din Eџintв кape îi skpise: «Domnвлв meв, dвne dopinџa D-taле aшa de fepвinte dвne плante aкваtiче din Eџintв, eatъ въ tpimitв пe pъdъчineлe плantei Growforreva aquatilis кape negpeшitв este пînъ *aквmв неквnoskвtъ* în Anглiea кa шi în toatъ Eвpoпa. Тe вpъskв кa вmвpa aчestei плante sъ nв mikшopeze niчi odatъ, шi D-ta sъ tpъeшti o mie de ani кa sъ nочi admipa *кpeшtepea шi înfлopipea* ei шi te bezi înкonџiвpatв de peквnoшtinџa naџiвnei D-taле.»

D. Topper epa вnв înвъџatв вotanistв, dapв nв epa вnв stiлistв finв mai кв seamъ în лimвa кontikъ, кa sъ înџeлeaгъ iponiea finъ кonpinsъ în aчeastъ eпistoлъ.

Dapв sъ ne întoapчemв лa aчeastъ плantъ квpioasъ.

Pъdъчina плantei Growforerva aquatilis a ажвnsв лa Aнглiea întp'вnв mikв basв de neatpъ вine înkisв шi пeчetлвitв кв пeчetiea пpofesopвлвi de лa Eџintв. Kîndв D. Topper a deskisв aчestв basв, eatъ къ aв sъpitв o mвлџime de пвeлe miчi кape пe dpвmв s'a лiпitв tape de пъpeџii basвлвi D. Topper шtiea шi mai nainte къ aчeastъ плantъ aквatikъ кpeшte foapte penede, dapв nв ш'a înkinвitв къ peneziчiвnea ba шepџe пînъ лa вnв гpadв aшa de estpaopdinapв în kîtв вnв amikв кape л'a кematв кa sъ bazъ aчeastъ плantъ noвъ, a zisв къ bede кв okii гoi квmв плanta кpeшte! Topper însъ n'a вpвtв sъ кpeazъ aчeasta, zikîndв къ este o iлвziвne a simџвpiлopв amikвлвi, dapв пe вpmъ s'a înкpedinџatв къ amikвлв sъв abea dpeпtate.

Basвлв de neatpъ tpeввia snaptв кa sъ skoaџъ плanteлe dintp'însв, atîta s'aв лiпitв eлe de dînsв; D. Topper s'a гpъвitв шi a пвs'o întp'вnв eлeшteiв вnde кpeшtea шi iввita sa *Lotos*. Dapв aвiea aв tpeквtв kîte-ba minвte, къ плanta Lotos epa înкonџiвpatъ, îmвpъџiшatъ шi keapв stpînsъ *de плanta* noвъ. Dвпe 35 minвte, Lotos epa пъввшitъ sвгpвmatъ шi moaptъ. În пвџine ope, niчi o aлtъ плantъ аквatikъ de лa eлeшteiв nвmai a pъmasв bie шi eлeшteiвлв epa aкoпepitв de плanta noвъ de лa Eџintв.

Amikвлв D-лвi Topper, a плeкatв în aчea zi, лa Лondonв; în aчea noaпte D. Topper abea вnв somnв foapte neodinitв bisîndв къ плanta Growforrewa s'a skimвatв în кopпвлв вnвi шeapпe џiгantikв Boa Constrictor) кape îi sвгpвmeazъ kasa шi квptea шi totв чe se aflъ oкoлo.

A doa zi лa amiazъ-zi a sositв o skpisoape de лa amikв din London къtpe Topper skpise în вpmъtoapeлe tepmine.

„Amikвлe, mъ гpъвeskв шi 'џi skpiв кa sъ „пъzeшti *вine плanta* Growforewa, кa sъ nв se „întinzъ пpea mвлtв. Dipeктopвлв soчietъџei вotaniчe d'aiчi, mia zisв къ aчeastъ плantъ este o adeвъpatъ кaлamitate, o maлedikџiвne (afвpisenie) în pernвлв beџetaлв. Peneziчiвnea faввлoasъ a кpeшtepei ei, tepiвiлa fopџъ a пpodвkџiвnei ei шi tenaчitatea esistinџei ei faчe, къ dakъ a пpinsв лoкв вnde-ba, e пeste пвtinџъ s'o skoaџъ d'akoлo. Пaptea infepiopъ a Eџintвлвi a fostв devastatъ (пвstiatъ) în kaвza ei, лa o întindepe de mii de *miглie* џeoгpafiчe. Keapв Niлвлв este datopв naвiгaџiвnea лвi, nвmai кpoкodiлeлopв кape sîntв лaквme dвпe aчeastъ плantъ шi o mъnînkв pвnînd'o пînъ лa pъdъчinъ.„ Вnв nostв skpintв ziчe mai кв seamъ sъ nв вiџi kasъ înkвi чiлindpвлв кape bine de лa кanaлв шi sъ bapsъ în eлeшteiв.

Aвiea D. Topper a aflatв aчeastъ beste tepiвiлъ, вnde îi adвчe *aminte* кa sъ se siлeaskъ kîtв de квpindв a astвпa mai кв seamъ чiлindpвлв de fepв кape пвne în комвnikaџiвnea eлeшteiвлвi лвi кв кanaлвлв чeлв mape naвiгaвiлв пentpв atîta кopaвie шi кape fopmeazъ aptepiea вieџei пentpв toatъ џapa лвi; aвia, ziчemв, a чititв eлв aчeastъ beste ameninџъtoape, къ îndatъ sepbitopвлв лвi, 'i a anвnџatв къ вnв къпitanв вnвi basв кape плвtea totв-d'aвna пe *кanaлв*, boeшte sъ bopвeaskъ кв dînsвл. Къпitanвлв intpîndв îi a zisв: Domnвлe, amв aвzitв къ D-ta квnoшti mвлte плante de anъ. Eв шi вnв aлtв amikв къпitanв, amв гъsitв astъzi aчeastъ плantъ în кanaлв; n'amв въzвt'o пînъ aквmв aiчi шi amв benitв sъ въ întpeвв чe este aчeastъ плantъ шi квmв se nвmeшte?

D. Topper aвzindв aчeasta шi simџindв къ afвpisita плantъ a пътpвnsв шi în кanaлв, a pъmasв în чea *mai mape* stвпefakџiвne шi, кa вnв omв desпepatв кape ba sъ se omoape însвшi în вpma вnei кpime mapi чe a komisв, a datв fвгa лa eлeшteiвлв лвi. Dapв keapв dakъ apв fi fostв intenџiвnea лвi кa sъ se apвnчe în anъ кa sъ se omoape, totв n'apв fi пвtвtв sъ fakъ aчeasta; къчi totв eлeшteiвлв epa кonpinsв de плanta Growforewa aquatilis. Eлв aквmв, în чea mai

mape desпepape, a вътаĭȣ mĭĭneлe saлe în aпъ în лoкȣлȣ ȣnde eлeшĭcĭȣлȣ este în комȣnĭкaцĭȣnea кȣ кaнaлȣлȣ, кa sъ asĭȣпe гȣpa aчestȣĭ кaнaлȣ, dapȣ în zadapȣ; къчĭ гȣpa epa deжa asĭȣпaтъ de pъdъчĭneлe aчesteĭ плaнte кape aȣ întinsȣ neнȣmepoaseлe pamȣpĭлe лopȣ în пъȣntpȣлȣ кaнaлȣлȣĭ. Dapȣ D. Topper, totȣ n'a пepdȣtȣ пъdeжdea шĭ 'шĭ-a imaцinatȣ: totȣ este пeste пȣtinцъ къ întp'o noaпte, aчeastъ плaнтъ sъ fie пaintatȣ deпapte în кaнaлȣ. Dapȣ пeste кîte-вa minȣte, s'a înкpedinцatȣ къ шĭ în aчeastъ sпepaнцъ epa înшeлatȣ; fiindȣ къ плaнta a ȣmплȣtȣ deжa пȣ пȣmaĭ кaнaлȣлȣ лa o întindepe foapte însemnatъ, вa înкъ a înчeпȣtȣ sъ se întinzъ лîнгъ maлȣpiлe aпeĭ.

A tpeea zi dȣпo aчeastъ întîmплape, a пȣtȣtȣ opĭ-чine sъ чiteaskъ în toate razeteлe a Mъpeĭ Бpitaniчe къ în totȣ кȣpsȣлȣ кaнaлȣлȣĭ de лa Stiekton (кape apo maĭ mȣлte miлe цeorpafiчe) se apatъ o плaнтъ пoвъ пeкȣпoskȣtъ пînъ aкȣmȣ de пiчĭ ȣпȣ вotanistȣ eнглeзȣ. Dapȣ o sъпtъmînъ maĭ пe ȣpmъ, ȣпȣ amiкȣ aлȣ D-лȣĭ Topper, a пȣвлiкatȣ întp'ȣпȣ жȣpпaлȣ къ Mapea Бpitaniea este daloape вestitȣлȣĭ вotanistȣ D. Topper, aклimatoapea плaнteĭ Growforewa aquatilis din Eцintȣ.

Dapȣ n'a tpeкȣtȣ o aлтъ sъпtъmînъ кîndȣ s'a чititȣ în toate жȣpпaлeлe плîнцepe къ плaнta пoвъ акoпepe totȣ кaнaлȣлȣ шĭ 'лȣ ȣmплe întp'atîta, къ пiчĭ o кopaвie пȣ maĭ пoate sъ плȣteaskъ пe dînsȣ. Пeste пaĭ-sпpe-zeчe ziлe de лa adȣчepea aчesteĭ плaнte în кasa D. Topper, totȣ кaнaлȣлȣ de лa Stikton epa ȣп desepтȣ; пiчĭ o кopaвie n'a maĭ пȣtȣtȣ sъ ȣmвлe пe dînsȣ шĭ toate moapeлe de aпъ aȣ stъtȣtȣ.

Пatpȣ sъпtъmînĭ dȣпe sosipea плaнteĭ Growforewa, D. Topper a пpiimitȣ de maĭ mȣлte tpiвȣпaлe чitaцiȣпĭ de жȣdeкatъ кȣ toцĭ къпitaniĭ de вase шĭ кȣ toatъ asoчiaцiȣпea de moapъ пe кaнaлȣлȣ Stikton кape toцĭ îлȣ вinoвъцeaȣ къ ĭĭ a вtpiкatȣ пîĭпea лopȣ, пpin afȣpisita плaнтъ кape a adȣs'o din Eцiптȣ.

Tpiвȣпaлȣлȣ n'a kondemnatȣ пe D. Topper, къчĭ кodȣлȣ чiвiлȣ шĭ пeпaлȣ aлȣ Mapeĭ Бpitaпeĭ n'a пpeвъзȣtȣ ȣпȣ asemenea кasȣ estpaopdinapȣ, dapȣ пpezidentȣлȣ tpiвȣпaлȣлȣĭ a doжeпitȣ mȣлt пe sъpmaпȣл D. Topper шĭ întp'aлteлe ĭĭ a zisȣ: „Nȣmeлe D-taлe Domnȣлe, вa fi de aкȣmȣ înainte afȣpisitȣ în aчeastъ цapъ. D-ta aĭ datȣ ȣпȣ esemплȣ tepiвiлȣ кîtȣ de pъȣ пoate sъ adȣкъ чine-вa цъpeĭ saлe, пpin iгnopaнцa sa шĭ amвiцiȣпe d'a figȣpa în пȣвлiкȣ кa ȣпȣ inventatopȣ saȣ deskoпepitopȣ aлe лȣкpъpiлopȣ пȣoĭ aлe natȣpeĭ. Eatъ aвiea aȣ tpeкȣtȣ aкȣmȣ oпtȣ sъпtъmînĭ кîndȣ D-ta aĭ adȣsȣ aчeastъ плaнтъ пe пъmîntȣлȣ Mъpeĭ Бpitaniчĭ шĭ deжa miĭ de oamenĭ moape de foame; къчĭ monstpȣлȣ D-taлe a ȣmплȣtȣ aкȣmȣ totȣ кaнaлȣлȣ лa o лȣпцime de 75 miглie (37 пoшte)!"

De лa aчeastъ întîmплape a tpeкȣtȣ aкȣmȣ doĭ anĭ; кaнaлȣлȣ de лa Stikton s'a fъкȣtȣ iapъ пaвiгaвiлȣ, dapȣ кȣ чe пpeцȣ! Oameniĭ sîntȣ siлiцĭ sъ intepцie кȣ aчeastъ плaнтъ tepiвiлъ, o лȣпtъ гpea шĭ neînчetatъ. Fъpъ intepȣпцie, mȣлte вaпoape кape къpъцъ пomoaлe (Bagger), mepгȣ în sȣsȣ шĭ în жosȣ peгȣлatȣ odatъ пe sъпtъmînъ кa sъ taie neпȣmepoaseлe кaпeteлe шĭ fîtȣpiлe aчesteĭ гpozaвe Hydre veцetaлe. Aȣ aлepгatȣ кeapȣ лa Eцiптȣ dȣпe Кpoкodiлĭ, кȣ кape aȣ вpȣtȣ sъ пoпȣлeze aчestȣ кaнaлȣ кa sъ nimiчeaskъ плaнteлe; dapȣ aчeastъ чepкape n'a peȣшitȣ; къчĭ odatъ Кpoкodiлiĭ s'aȣ mînкatȣ ȣпȣлȣ пe aлтȣ вiindȣ пe dpȣmȣ de лa Eцiптȣ лa Aнглiea шĭ aлтъ datъ, dȣпe чe aȣ aжȣпsȣ sъпъtoшĭ în кaнaлȣ, aȣ mȣpitȣ iapna de fpiгȣ, nefiindȣ oвiчпȣiцĭ кȣ клima Mapeĭ Бpitaniчe.

D. Topper, amȣ zisȣ, a skъпatȣ de пedeapsa жȣdeкъtopeaskъ, dapȣ n'a skъпatȣ de пedeapsa oamenĭлopȣ de шtiinцъ; къчĭ soчietatea вotaniкъ de Mapea Бpitanieĭ, a skimвatȣ пȣmeлe aчesteĭ плaнte гpozaвe шĭ ĭĭ a datȣ пȣmipea de *Topperaniea pestifera* (adeкъ чȣma, кoпiлȣлȣ лȣĭ Topper).

Oвiчпȣipea animaлeлopȣ кȣ diвepseлe mîпкъpĭ.

Este кȣпoskȣtȣ къ кeapȣ animaлeлe кapniвoape (mîпкъtoape de кapne) пoate sъ fie oвiчпȣite sъ mъпîпче iapвъ шĭ fpȣкte. S. e. кîineлe шĭ pisiкa sîntȣ de feлȣлȣ лopȣ кapniвoape, aпoĭ

în domestiчipea, iĭ amȣ обiчnȣitȣ a mînka шi пîĭne, kaptofĭ ш. ч. л. Bestitȣлȣ *Moleschott* обсерва къ nȣtpimîntȣлȣ a skimбatȣ pisika сълбatikъ în pisika noastpъ domestikъ, astȣ-фелȣ къ маџеле pisiчeĭ domestiчe sîntȣ maĭ skȣpte de kîtȣ ачеле але пisiчeĭ сълбatiче (кънчĭ totȣ-d'aȣna ȣnȣ animaлȣ kapnivopȣ, ape маџеле maĭ skȣpte de kîtȣ ȣnȣ animaлȣ epбivopȣ)

Чева maĭ гpeȣ este d'a обiчnȣi animaлеле epбivoape d'a se nȣtpi de kapne; dapȣ шi ла aчeasta peȣшеште omȣлȣ în съfîpшitȣ. Дежа *Omepȣ* pakontъ de kaĭ kape aȣ mînkatȣ kapne; apaбiĭ în totȣ timпȣлȣ, detepъ kaĭлоpȣ лоpȣ, лапte de kъmilъ шi de oĭ; dapȣ taptapiĭ daȣ kaĭлоpȣ лоpȣ ȣnȣ фелȣ de nastpamъ de mînkape. „Жокеiȣлȣ“ енглезȣ, dъ kaлȣлȣĭ лȣĭ skȣmne шi аџepȣ, чiopбъ de kapne de mînkatȣ шi vinȣлȣ poшȣ (vinȣ de Porto) de бъȣtȣ. Bestitȣлȣ воiаџiopȣ *Marco Paulo* din sekȣлеле mediade, pakontъ къ în Asiea лîngъ Aden, ȣnde kълdȣpa este aша de mape în kîtȣ niчĭ o iapбъ nȣ kpeшte пе kîmпȣ, akoло oamenii daȣ kaĭлоpȣ, бoiлоpȣ шi kъmiлеĭ, пеште în локȣлȣ epбeĭ de mînkatȣ. În Nopвеџiea, Sвеџiea шi Islanda ȣnde din kontpa fpigȣлȣ tepiбiлȣ nȣ пepmite kîmпȣлȣĭ ka sъ skoaџъ iapбъ în aбondinџъ. Akoло oamenii daȣ viteлоpȣ iapna, пеште ȣskatȣ de mînkape шi vaчелоpȣ npinde foapte бiне aчeastъ mînkape, кънчĭ se îngpaшȣ шi daȣ mȣлtȣ лапte. Dapȣ *Miss Martinean* asigȣpъ къ în *Fjordin* (Nopвеџiea) vaчiле npiimeskȣ iapna dpeптȣ mînkape, къпъџînĭ de пеште тъiatȣ în бȣkъџĭ шi amestekate kȣ бaлigъ de kaĭ. Kîtȣ de бizapъ ni se пъpea aчestȣ peџimȣ aлȣ viteлоpȣ, totȣ nȣ tpeбȣe sъ ȣitъmȣ къ дежа pomaniĭ antiчĭ aȣ avȣtȣ обiчeiȣ a пȣne пеште mînkapea vaчiлоpȣ, шi бaлiga de гъinъ. În Ost-Frisland îngpaшȣ viцeiĭ kȣ оȣъ kape iĭ daȣ de mînkape. Dapȣ în пpivinџa kaпpeлоpȣ, e штiȣtȣ къ s'a întîmплatȣ de mȣлte opĭ къ ȣnȣ џanȣ бътpînȣ, aȣ fȣpatȣ ȣnȣ iedȣ tînъpȣ din kȣpte шi л'a mînkatȣ.

Ла oaie nȣ s'a въzȣtȣ niчĭ odatъ aчeastъ pъtъчipe a гȣstȣлȣĭ лоpȣ.

Din kontpa, ла пасъpiле mînkъtoape de fpȣkte, s'a обсepvatȣ adese-opĭ къ aȣ devenitȣ adevъpate пасъpe pъпitoape шi sînџepoasъ. Aшa s. e. se штie къ пȣindȣ чine-va nainte гъiнелоpȣ, ȣnȣ kȣiбȣ kȣ въpбiĭ tinepe; гъiнеле тъпînkȣ aчeштĭ пȣĭ de въpбiĭ viĭ, kȣ чea maĭ mape пофтъ. În Fpanчia, îngpaшȣ гъiniле kȣ vepmĭ kape ле kpeskȣ în deoseбite лоkȣpĭ nȣmite *verminières*.

Kȣ toate aчestea e pemapkaбiлȣ къ foapte papȣ se обiчnȣeшte ȣnȣ animaлȣ epбivopȣ ka sъ тъпînче sъnџe; din kontpa, toate aчeste animaле aȣ ȣnȣ desgȣstȣ шi o гpoазъ kîndȣ вьdȣ sъnџe. Întp'adevъpȣ, aȣ o simџipe maĭ deлikatъ de kîtȣ ȣnii oamenĭ!

Tpȣfi.

Aчeastъ mînkape deлikatъ este foapte пpeчioasъ шi foapte пpeџȣitъ ла гȣpmanzĭ noбiлĭ, în kîtȣ a eшitȣ în Fpanчiea ȣnȣ пpoвepбȣ kape ziче despre tinepĭ kape aȣ dъpîmatȣ kȣpîndȣ moштenipea пъpinteaskъ: къ aȣ mînkatȣ moшiiле пъpinџiлоpȣ, în tpȣfi шi пȣtepniki. Kȣ toate aчestea, tpȣfii nȣ sîntȣ aлtȣ ni nikȣ de kîtȣ чiȣпepчĭ kape sîntȣ foape eftine în лȣme. În Istopiea Natȣpaлъ tpȣfii sîntȣ kлasaџĭ în kлasa чiȣпepчiлоpȣ. Dapȣ ла чiȣпepчĭ s'a întîmплatȣ aчeea че s'a întîmплatȣ шi ла oamenĭ; adekъ шi oamenii sîntȣ toџĭ eгaлĭ în Istopiea Natȣpaлъ, пе kîndȣ în лȣmea soчiaлъ s'a aшezatȣ defepinџĭ mapĭ întpe omȣ шi omȣ; asemenea шi întpe чiȣпepчĭ s'a aшezatȣ niштe noziџiȣnĭ soчiaле foapte pemapkaбiле; чiȣпepчii opdinapĭ sîntȣ „mожiчĭ“, пе kîndȣ tpȣfi sîntȣ apistokpaџii чiȣпepчiлоpȣ; чeĭ d'întîiȣ sîntȣ пentpȣ toatъ лȣmea; чeĭ d'aлdoiлea, nȣmaĭ пentpȣ пȣџinĭ aлeшĭ.

Sъ nе okȣпъmȣ akȣmȣ чeva, kȣ aчestȣ aptikoлȣ kȣлinapȣ deлiчiosȣ. Tpȣfii, ka toate чеieлaлte фeлȣpĭ de чiȣпepчĭ sîntȣ fъkȣџĭ d'o sȣбstanџъ kъpnoasъ; seminџeле лоpȣ nȣ esȣ niчĭ odatъ în fopma de пȣлбepe; еле se îmȣлџeskȣ npin deskomnoziџiȣne sȣб пъmîntȣ.

Koлoapea лоpȣ e neagpъ. Fopma лоpȣ e nepeгȣлapъ semъnîndȣ чeva k'ȣnȣ глoбȣ; n'ape pъdъчinъ; тъpimea лоpȣ vapieazъ de ла тъpimea ȣneĭ mazepe пînъ ла aчeea de doъ пȣmȣpĭ; ape o odoape tape dapȣ плъkȣtъ шi naptikȣлapъ kape n'o гъsimȣ ла niчĭ o aлtъ sпeџъ de чiȣпepчĭ; asta a kontpiбȣitȣ mȣлtȣ ла kъȣtapea шi пpeџȣipea tpȣfiлоpȣ.

Трȣfiĭ se гъseskȣ maĭ кȣ seamъ în пъdȣpi de stежарȣ ші de каstane; dapȣ maĭ кȣ seamъ sînțȣ вeslite spe ачеasta пъdȣpĭ de *Perigord* în Фpanчiea. Аколо tpȣfiĭ se afлъ askȣnші în пъmintȣ, fiindȣ акоперіцĭ кȣ 3 saȣ patpȣ цолȣpĭ de пъmintȣ. Oamenii каȣtъ dȣпe dinшiĭ în difepite modȣpĭ, adeкъ opĭ къ kondȣкȣ порчĭ în локȣpĭ ȣnde aȣ бънȣiaлъ къ sîntȣ askȣnшĭ tpȣfiĭ аколо ші ȣnde поркȣлȣ stъ ȣmблîndȣ ка sъ sape кȣ боtȣлȣ sъȣ în пъmîntȣ dȣпe tpȣfĭ (къчĭ ші поркȣл este amatop de fpȣfi) аколо omȣлȣ каȣtъ sȣб пъmintȣ ші гъseшte tpȣfiĭ; astъ metoadъ este чea

Къȣtape dȣпe tpȣfiĭ fiпĭ de Perigord

maĭ siгȣpъ. Dap чepe o npівегepe foapte mape asȣпpa поркȣлȣĭ кape, кȣ fȣpiea s'apȣпкъ пe ачеste чiȣпepчĭ ші se întîmплъ desȣ къ бenefiчiȣлȣ къȣtъpei dȣпe tpȣfi, ръmîne поркȣлȣĭ dapȣ пȣ omȣлȣĭ кape 'лȣ kondȣче în пъdȣpe,

Metoda a doa a къȣta tpȣfiĭ aste npin кîinĭ кape s'îmвъцȣ de tinepeцea лopȣ ка sъ каȣte tpȣfiĭ sȣб пъmintȣ. În 10—15 zile поate чine-ва sъ înвеце ȣпȣ кîine ла ачеstȣ meшteшȣгȣ. Sîntȣ în Фpanчiea niшte oamenĭ deoseбiцĭ кape se o-

кȣпъ кȣ къȣtape dȣпе tpȣfĭ; eĭ aȣ̆ spre aчeasta niште кiĭnĭ deosebiцĭ învъцaцĭ ла aчestȣ̆ skoпȣ̆. (Алъtȣpata figȣpъ пpezintъ ȣпȣ̆ vînъtopȣ̆ dȣпе tpȣfĭ, кȣ кiĭнeлe лȣĭ).

Пpeцȣлȣ̆ лоpȣ̆ a fъкȣtȣ̆ къ aȣ̆ чepкatȣ̆ але îmȣлцĭ шi пpin niште ашeзъminte агpiколe aptifiчiaлe (truffiérs artificielles). Dapȣ̆ вp'ȣпȣ̆ asemъnatȣ̆ фолоsȣ̆ de ла aчeste ашeзъminte, нȣ s'a възȣtȣ̆ пînъ акȣmȣ̆.

Кîndȣ̆ воеште чiне-ва sъ консерве tpȣfiĭ кiтȣ̆-ва timпȣ̆, tpeбȣe sъ-ĭ кȣpъцe de пелеа лоpȣ̆ esteрioapъ, sъ-ĭ înшipe пе ȣпȣ̆ fipȣ̆ шi sъ-ĭ ȣsȣче întp'o sобъ. Dapȣ̆ tpȣfiĭ пepde atȣnчĭ mȣлtȣ̆ din mъpipea шi чева din napfȣmȣлȣ̆ лоpȣ̆. Ȣniĭ пъstpezȣ̆ tpȣfiĭ în ȣntȣ̆-de-лemnȣ̆; шi asta este o metodъ бȣнъ de конsepвapе.

Tpȣfiĭ sintȣ̆ foapte nȣtpitivĭ (хpъnitopĭ) кa toцĭ-чеĭ-лaлцĭ чiȣпepчĭ; dapȣ̆ sîntȣ̆ каmȣ̆ гpeȣ̆ de mistȣitȣ̆, maĭ кȣ seamъ кîndȣ̆ 'ĭ mъnînкъ чiне-ва pечĭ. Апоĭ aȣ̆ шi o алtъ кȣaлitate кȣpioasъ adeкъ pепpodȣкȣ̆ o пapte mape a fopцiлоpȣ̆ пepdȣte în кȣлtȣлȣ̆ sexȣaлȣĭ fpȣmosȣ̆. Sîntȣ̆ ȣniĭ oamenĭ кape sînt siлiцĭ sъ zik „voinцa e tape dap кapnea e moaлe." Aчeшtĭ oamenĭ алepгȣ̆ dȣпе tpȣfĭ; daкъ кȣ фолоsȣ̆ saȣ̆ nȣ? Aчeasta n'o шtimȣ̆; Atît nȣmaĭ шtim къ mȣлцĭ din чеĭ tinepĭ îmбъtpîniцĭ кape вop sъ se însoape, алepг dȣпе чiȣкълatъ шi dȣпе tpȣfĭ. O tpistъ пepspeктivъ пentpȣ mipoase!

Траiȣлȣ̆ animaлелоpȣ̆.

(Ȣpmape.)

Лȣпȣлȣ̆ de шi seamъnъ mȣлtȣ̆ кȣ кiĭнeлe, dapъ e mape difepinцъ întpe dînшiĭ; къчĭ обiчеiȣpiле лоpȣ̆ sîntȣ̆ difepite, ба înкъ лȣпȣлȣ̆ шi кiĭнeлe sîntȣ̆ вpъжmaшĭ întpe dînшiĭ; totȣ̆-d'aȣna ȣпȣ̆ лȣпȣ̆ шi ȣпȣ̆ кiĭнe кîndȣ̆ se întîлnesкȣ̆, fъpȣ̆ ȣпȣлȣ̆ de aлtȣлȣ̆, saȣ̆ къ înчепȣ̆ a se лȣпta пînъ ла moapte. Кîndȣ̆ *лȣпȣлȣ̆* bipȣeште, dȣпе че omoapъ пе кiĭнe, 'лȣ̆ mъnînкъ, dapъ кîndȣ̆ кiĭнeлe bipȣeште шi omoapъ пе лȣпȣ̆, нȣ-лȣ̆ mъnînкъ; în aчeastъ лȣпtъ, лȣпȣлȣ̆ ataкъ пе кiĭнe ла gîtȣ̆ ȣnde-лȣ̆ шi pȣпе, de aчeea în ȣнeлe лoкȣpĭ пъstopiĭ înfъшoapъ gîtȣлȣ̆ кiĭniлоpȣ̆ лоpȣ̆ кȣ niште кpeвate de fepȣ̆ ȣnde sîntȣ̆ бъtȣte кȣie askȣцite.— Кîte odatъ se ȣнesкȣ̆ maĭ *mȣлцĭ лȣпĭ*, ȣпȣлȣ̆ înainteazъ кa sъ-лȣ̆ вazъ кiĭнeлe кape se шi pepede ла dînsȣлȣ̆, апоĭ în minȣtȣлȣ̆ aчesta чеĭ-aлцĭ лȣпĭ daȣ̆ пъвaлъ ла dinsȣлȣ̆ шi-лȣ̆ omoapъ; astȣ̆-feлiȣ̆ ȣpmeazъ лȣпiĭ кîndȣ̆ вopȣ̆ sъ atache боĭ, чepбĭ, penĭ ш. ч. л. Кîndȣ̆ чете de лȣпĭ îmблъ împpeȣпъ adiкъ în нопцĭ întȣnекoase, atȣnчĭ ȣpлъ pъȣ̆, dapъ dȣпе че шi-aȣ̆ îmпъpцitȣ̆ пpada лоpȣ̆, fie-кape se petpaцe înaпоĭ, къчĭ animaлеле sînцepoase нȣ potȣ̆ niчĭ odatъ sъ tpъeasкъ în soчietъцĭ. Кîndȣ̆ o чeatъ de лȣпĭ întîлneште пе dpȣmȣ̆ вp'ȣпȣ̆ pîȣ̆, atȣnчĭ se înшipъ ȣпȣлȣ̆ dȣпе aлtȣлȣ̆, цiindȣ̆ fie-кape кȣ dinцiĭ кoada чeлȣĭ кape e înaintea лȣĭ, шi aчeasta-ĭ fache кa sъ se aпepe de кȣpsȣлȣ̆ чeлȣ̆ pepede aлȣ̆ aпеĭ.— Fiindȣ̆ къ gîtȣлȣ̆ лȣпȣлȣĭ este foapte sкȣptȣ̆, de aчeea кîndȣ̆ ва eлȣ̆ sъ se ȣite ла o пapte, este siлitȣ̆ sъ se întoapкъ кȣ totȣ̆ кopпȣл. Лȣпȣл este d'o fipe foapte sînцepoasъ, вopaчiȣ, maĭ кȣ seamъ este лaкomȣ̆ dȣпе кapnea de omȣ̆, ape o odoape fînъ, окiĭ пъtpȣnzъtopĭ; este infatiгабiлȣ̆ zioa шi noaптеa îmблîndȣ̆, doapme пȣцinȣ̆, maĭ кȣ seamъ zioa, бea adese-opĭ, noate sъ pъmîie tpeĭ natpȣ ziле nemînкatȣ̆; dapъ fiindȣ̆ fлъmîndȣ̆ нȣ se teme de nimiкȣ̆, atȣnчĭ ese din пъdȣpe ȣnde stъ maĭ obiчînȣitȣ̆, intpъ шi пînъ ла лoкȣinцeле oameniлоpȣ̆ шi omoapъ opĭ-че întîлneште пе dpȣmȣ̆; altmintpeлea лȣпȣлȣ̆ e fpiкosȣ̆; dȣпе apmate îmблъ чете de лȣпĭ кapĭ desгpoапъ пе mopцĭ кȣ ȣнgiiле лоpȣ̆ шi-ĭ mъnînкъ; къчĭ лȣпȣлȣ̆ mъnînкъ кȣ mape poftъ кapnea de omȣ̆, пpeкȣmȣ̆ amȣ̆ zisȣ̆ maĭ sȣsȣ̆.— Лȣпȣлȣ̆ este sȣпȣsȣ̆ tȣpбъpiĭ кa шi кiĭнeлe.— *Lupa* (лȣпoaiкa) ape пiчioape maĭ лȣнцĭ шi maĭ sȣбцipĭ de кîtȣ̆ лȣпȣлȣ̆, altmintpeлea se aseamъnъ în toate кȣ dînsȣлȣ̆. Кîndȣ̆ maĭ mȣлцĭ лȣпĭ îmблъ dȣпъ o лȣпъ (пpeкȣmȣ̆ o вedemȣ̆ ла кiĭнe) atȣnчĭ se fache întpe лȣпĭ o лȣптъ sînцepoasъ; кîndȣ̆ въdȣ̆ къ лȣпa пpeфepeazъ пе ȣпȣлȣ̆ din eĭ, 'лȣ̆ omoapъ. O asemenea бъtaiъ se ȣpmeazъ пînъ se вatъmъ toцĭ шi adopmȣ̆, atȣnчĭ лȣпa fȣцe кȣ aчeлa пе кape-лȣ̆ пpeфepъ шi se dȣкȣ̆ amîndoĭ.— Лȣпе, пе fie-кape anȣ̆, dȣпе o sapчinъ de 63 de ziле, fatъ tpeĭ пînъ ла поъ

пхї de лхпї, din карї чеї maї мхлцї sîntх de партea бърбътeaskъ; лхпа ле dъ цiцъ kîte-ва sъптъmînї, пе хрmъ ле adхче карне de ieпхрї, de поtîрnikї шчл.— În локхлх челх maї askхnsх din пъdхре, лхпа-шї креште пхiї seї; kîte-ва лхпї dхпе че aх fostх îнцърkацї, пхiї îmблъ dхпе лхпъ каре пх învețeazъ de a-ї îngrijї, îmблъ кх dînшiї, 'ї dхче ла апъ ка sъ беа, 'ї апъръ de вр'хпх atakх de връжmашї.— Kîndх aх вîрstъ de шease лхпї, лхпа-ї ласъ ка sъ se хрънeaskъ eї sinгхрї.

Шакалхлх saх *лхпхлх asprх* аре о пеле *галбенъ ка ахрхлх; еллх* se гъseште în Africa шi în Asia; еллх este о fiinцъ каре аре проприеtъцiле kîineлхї, лхпхлхї, вхлпеї шi кеарх а Ieneї; къчї аре firea sînцероasъ а лхпхлхї, impertinenцa kîineлхї шi viкленia вхлпеї. Елх хрлъ ка хпх лхпх, латръ ка хпх kîine шi îmблъ totх-d'ахna în чete de ла 30—40, atakîndх виteле de прin граждхрї, пасерiле de прin кхрцї, апоï пегъsindх d'алde astea, atakъ чisme шi алte asemenea лхкрхрї фъкхte de пеле, фхръ шi mъпînкъ toate; în aчeste церї, mорmintele sîntх înkonцiхрате de spinї шi пъmîntхлх е бътхtх tape пе локхрiле aчestea, ка aчeste animaле ferочe sъ пх poatъ desгропа пе морцї, къчi фъръ aчestea, шакалiї se adхнъ în чete, sапъ кх хнгiiле пъmîntхлх de пе мормinte, skoцîndх kadaвреле (морцiї) пхtrezite de mхлtх, шi ле mъпînкъ; de aчeea eї хрmeazъ *armate de бътъліï пentrх* kadavреле че se fakх аколо; întokmaї ка корбiї între *пасерї*, аша шi шакалiї între mamifере sîntх animaлеле каре mъпînкъ карnea чea maї грецоasъ шi пхtrezitъ; шакалхлх skoate хпх гласх че seamъпъ кх алх хпхї копiлх, de aчeea eї sîntх шi foarte primeждiошї în църiле хnde se афлъ, pentrх копiї карї se îншеалъ прin гласхлх лорх, krezîndх къ ахдх гласх de копiї, мергх ла dînшiї, шi-шї гъseskх moartea.

Вхлпеа seamъпъ пе d'o парte кх kîinele шi пе de алta кх лхпхлх; diferindх de amîndoï прin капхлх съх каре este maї *маре* în пропорцie кх корпхлх, хрekiле maї skхрte, коada maї маре шi *maї* пъроasъ; еа skoate шi хпх mirosх хрîtх, шi пх este în stare a fi învъцatъ ла пimikх кiарх kîndх о prinde чine-ва de tînъръ (пе kîndх кiарх лхпхлх tînърх este în stare d'a fi învъцatх ла чева); шi este atîtх de сълбатikъ, în kîtх kîndх se simte de вр'хпх пiчiорх prinsъ în вр'о кхрсъ, 'шї tae пiчiорхлх кх dînцiї ка sъ skапе. Вхлпеа este връжmашхлх челх maї гроzавх алх пасерiлорх de прin кхрцї; dаръ 'ї плаче шi *mieiї, oiле, лаптеле*, брînzа шi stрхгхрiї; spre а-шї прокхра toate aчestea, вхлпеа întreбхinцeazъ felхrimї de viкленiї. S. e. kîndх kîntarea кокошхлхї о înштiinцeazъ ка în вечinъtate se афлъ пасерї domestiчe, еа îнчеpe а-шї faче хпх кхiбх (sхбterапх) în вечinъtatea aчestхї локх хnde ашteaптъ лinіштitъ noaptea saх dimineaцa ка sъ poatъ intra în кхrtea пасерiлорх. Kîndх гъseште мхлte пасерї, ле sхгрхmъ îndatъ пе toate, mъпînкъ din еле kîtх poate шi restхлх-лх dхче ла diferite локхрї хnde-лх askхnde; орї kîtх de мхлtх sъ aiбъ, totх *пх se ласъ* d'a къхta spre а гъsi о прadъ поъ. Kîndх гъseште пасерї prinse în вр'о кхрсъ, se гръбеште але mînka пînъ sъ пх viiъ вînъtорхлх. Kîndх întîлneште хпх stхпх de албine, 'лх atakъ ка sъ mъпînче mierea, шi пх-ї пасъ nimikх dakъ *мхлцime* de *албine* se пхне пе dînsa акоперindх-о кх mхшкъtхрiле лорх otръвite; însъ kîndх веde къ о prea sхпъръ, atхнчї se тъвълеште жосх, sdроbindх-ле кх греxtatea корпхлхї съх, пе хрmъ eаръ revine ла stхпх ка sъ mъпînче mierea. Kîndх *dоъ вхлпї* întîлneskх пе вр'хпх iепхре, atхнчї хпа imiteazъ гласхлх копоiхлхї, пе *kîndх* чea-лалtъ se askхnde пе drхmхлх пе хnde iепхреле fхгъtoriх trebхe sъ treakъ; апоï dхпе че prindх iепхреле, 'лх îmпартх amîndoъ; алtъ datъ eаръ, вхлпеа se кхлкъ жосх, фъкîndх-se ка moartъ, кх skoпх ка sъ viiъ ла dînsa *алte animaле карnivоре* maї слабе de kîtх dînsa spre а mînka kadaврхлх eї, апоï еа възîndх къ s'a апропiatх, îndatъ se skoалъ, ле prinde шi ле mъпînкъ. Kîndх din локхлх хnde е askхnsъ а алергatх dхпе вр'хпх animaлх trекъtорх шi пх-лх а пхtхtх *prinde*, fiindх къ сълtarea eї n'a fostх потrivitъ кх distanцa *animaлхлхї*, atхнчї dхпе че а trекхtх animaлхл, se пхне eаръшї în позiцiхnea sa чea d'întîiх шi îнчеpe а faче niште esercicii în сълtъrї ка sъ пх maї fakъ алtъ datъ asemenea грешеле, шi пх se ласъ d'a челе кхrioase esercicii пînъ пх isбхteште; еа аре *хпх somnх* аша de profхndх, în kîtх poate чine-ва sъ se апропie de dînsa kîndх dоarmе фъръ sъ se skoале, de aчeea, ка sъ пх i se întîmпле чева dormindх, înainte

d'a se кȣлка фаче черчетърĭ локале ка съ fie maĭ sigȣръ.— Вȣлпеа (femела) fatъ în fie-каре anȣ̆ ла Марtie saȣ̆ Апріле 4 – 5 пȣĭ; ea însъ прегъteшte maĭ din nainte ȣnȣ̆ кȣĭбȣ̆ пentpȣ dînшiĭ; kîndȣ̆ e борџоасъ saȣ̆ dȣne фачере, нȣ maĭ ese din кȣĭбȣлȣ̆ съȣ̆ de kîtȣ̆ нȣmaĭ spre a-шĭ кѫȣta нȣtpimîntȣ̆ пentpȣ ea шi пȣiĭ eĭ; kîndȣ̆ intpîndȣ̆ în кȣĭбȣ̆, bede къ e чева depanџiatȣ̆ шi бънȣindȣ̆ къ a fostȣ̆ чine-ва, îndatъ 'шĭ iea пȣiĭ шi-ĭ пȣне ла ȣnȣ̆ алtȣ̆ локȣ̆; în ачestȣ̆ кȣĭбȣ̆ se гъseskȣ̆ tpeĭ апартаmente, ȣnȣлȣ̆ de локȣitȣ̆, алtȣлȣ̆ пentpȣ провisiȣне шi алȣ̆ tpeiлеs ка ȣnȣ̆ фелȣ̆ de прiватъ (îmблъtoape) пentpȣ гȣноiȣ̆. Вȣлпеа tpъeшte 13 пînъ ла 14 anĭ; ea se aflъ în toate клімеле пъmînteшtĭ; блана sa e foapte къȣtatъ.

Iena se гъseшte maĭ în toate клімеле калде але Asieĭ шi але Aфрічеĭ; пе din aфаръ seamъnъ mȣлtȣ̆ кȣ лȣпȣлȣ̆, însъ корпȣлȣ̆ Ieneĭ e maĭ skȣptȣ̆ шi maĭ stpînsȣ̆; okiĭ съĭ stpълȣческȣ̆ în întȣnepeкȣ̆ шi ea bede maĭ бine noanteа de kîtȣ̆ zioa; колоареа пелеĭ sале este чeнȣшie, пічioapеле de d'îndъpъtȣ̆ sîntȣ̆ maĭ лȣнџĭ de kîtȣ̆ челе de dinainte.— Ачеstȣ̆ animaлȣ̆ e foapte сълбатікȣ̆, локȣindȣ̆ totȣ̆-d'aȣna singȣрȣ̆ прin кръпътȣpiле stînчелорȣ̆ шi прin пeшteрiле de прin mȣнџĭ. Fipea sa este феpoче шi foapte sînџеpoасъ, atakîndȣ̆ пе omȣ̆ шi пе animaле; kîte odatъ snapџe noanteа порџiле гражdȣpiлорȣ̆ шi кошърiлорȣ̆ шi пръпъdeшte bitеле че se aфлъ акоlo.— Гласȣлȣ̆ eĭ seamъпъ кȣ oftъpiле ȣнȣĭ omȣ̆, saȣ̆ maĭ бine кȣ sȣгiџъpiле omȣлȣĭ.— Iena se апъръ контра леȣлȣĭ, нȣ se teme de tigpȣ шi de пantеръ. Kîndȣ̆ нȣ гъseшte прadъ bie, se mȣлџȣmeшte шi кȣ каpnea moapтъ, апоĭ odoapea sa este atîtȣ̆ de tape în kîtȣ̆ simte ȣnȣ̆ лȣкpȣ moptȣ̆ foapte de departe; nічĭ mopџiĭ înгpоnaџĭ нȣ skanъ din гȣpa eĭ, къчĭ Iena 'ĭ desгpoaпъ кȣ пічioapеле шi-ĭ mънînкъ.

(Ва ȣpma.)

Комȣnikaџiȣnĭ sчientifiче mічĭ.

Планta snȣpгȣtoape a zidȣpiлорȣ̆.

Este în India ȣnȣ̆ арборȣ̆ нȣmitȣ̆ Р а р а у а каре креште din sine, апоĭ ȣnde se apatъ, stpikъ кеаpȣ̆ kase mapĭ. Къчĭ pъdъчineле sале de sȣбtȣ̆ пъmîntȣ̆ съ багъ кеаpȣ̆ întpe кръпътȣpiле къpъmizелорȣ̆, ле înгъpeskȣ̆ шi ȣpmeazъ o npesiȣne (апъsape) aша de mape asȣпра temeлieĭ kaseлорȣ̆, în kîtȣ̆ ле dъpîmъ. Toatъ лȣmea ape în Indiea ȣnȣ̆ mape pesпeкtȣ̆ пentpȣ ачеstȣ̆ арборȣ̆. Nічĭ ȣnȣ̆ кpeштinȣ̆ nічĭ ȣnȣ̆ maxometanȣ̆, nічĭ ȣnȣ̆ Hindu нȣ ва tъia ȣnȣ̆ asemenea арборȣ̆. De ачеea, se bede adese-opĭ în Indiea pamȣpĭ ачеstȣĭ арборȣ̆ eшindȣ̆ din пъpeџiĭ kaseлорȣ̆ каpe ле adъpîmatȣ̆. Колонелȣлȣ̆ S l e e m e n ziче: Nȣ e de mipape къ прежȣdikata a konsakpatȣ̆ ачеstȣ̆ арборȣ̆ deлikatȣ̆ debinitъџiлорȣ̆; къчĭ toate лȣкpъpiле oamenілорȣ̆, челе maĭ statopniче: kase, палate, tȣpnȣpĭ, temпле ш. ч л.; toate ачеste monȣmente пластiче, se nimiческȣ̆ 'naintea ачеstȣĭ арборȣ̆ каре, кȣ timпȣ̆, ле dъpîmъ toate. În tpiȣmфȣ̆ елȣ̆ se sȣе пeste пȣлбереа pȣineлорȣ̆ шi акоlo елȣ̆ desboaлъ maгnifiчenџa фpȣnzeлорȣ̆ sале bepzĭ шi sȣкȣлente (zemoase). Întp'adeвъpȣ̆ нȣ este o алtъ плантъ каре apatъ întp'ȣnȣ̆ modȣ̆ maĭ палпабілȣ̆, кȣmȣ̆ лȣкpъpiле oamenілорȣ̆ sîntȣ̆ mічĭ шi nimікȣ̆ naintea кpeaџiȣnілорȣ̆ natȣpeĭ!

Арборȣлȣ̆ ачеsta este sакpȣ în toatъ Indiea.— Kîndȣ̆ ȣnȣ̆ Hindȣ ва съ факъ ȣnȣ̆ жiȣpemîntȣ̆, iea în mînъ o фpȣnzъ de ачеstȣ̆ арборȣ̆, o zdpoбeшte шi se poaгъ ла Dȣmnezeȣ̆, zikîndȣ̆: dакъ елȣ̆ ziче minчiȣnъ atȣнчĭ съ fie елȣ̆ zdpoбitȣ̆ кȣmȣ̆ e sdpoбitъ ачеastъ фpȣnzъ în mina лȣĭ шi прекȣmȣ̆ ачеstȣ̆ арборȣ̆ dъpîmъ kaseле, aша шi neamȣлȣ̆ лȣĭ съ fie dъpîmatȣ̆.

Mȣzіка прin елеktpiчitatea.

Ȣnȣ̆ D. Leon Humar (ȣнгȣpȣ̆) a datȣ̆ deȣnъzi în teatpȣ naџionaлȣ̆ de ла Бpȣкseлȣ̆, ȣnȣ̆ конџеptȣ̆ прin fipĭ елеktpiчĭ каpe 'ĭ a пȣsȣ̆ în комȣnikaџiȣne кȣ чinчĭ клавipȣpĭ. Dapȣ̆ batepiea елеktpiкъ прin каpe a пȣsȣ̆ ачештĭ fipĭ în miшкаpe, s'a aflatȣ̆ întp'o odaie вeчinatъ; astȣ̆-felȣ̆, пȣблікȣлȣ̆ пeвȣzîndȣ̆ ачеastъ kaȣzъ, a pъmasȣ̆ în mipape aȣzindȣ̆ чinчĭ пianȣpĭ skoџîndȣ̆ sȣnete apmonioase фъpъ съ bazъ вp'o mînъ de aptistȣ̆ ка съ ле жоаче.

Tinъpitȣ̆ în Tinoгpafia Колеџiȣлȣĭ Sf. Saba.